

Rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR ze dne 17.04.1974, sp. zn. 5 Tz 33/74, ECLI:CZ:NS:1974:5.TZ.33.1974.1

Číslo: 6/1975

Právní věta: Zahlazenie odsúdenia alebo zákonná fikcia, že sa na páchatela hľadí, ako by nebol odsúdený, nebráni súdu, aby pri hodnotení osoby páchatela prizeral na skutočnosť, že páchatel v minulosti spáchal trestný čin, a z tejto skutočnosti vyvodil príslušné závery pokiaľ ide o sklony páchatela k trestnej činnosti, jeho vzťah k spoločenským hodnotám chráneným Trestným zákonom, možnosť jeho nápravy a pod. Ale túto skutočnosť možno považovať za priťažujúcu okolnosť v zmysle § 34 písm. i/ Tr. zák. len vtedy, keď so zreteľom na svoju povahu (najmä so zreteľom na časový odstup medzi trestnými činmi, správanie páchatela v tomto medziobdobí, povahu minulého a terajšieho trestného činu a pod.) zvyšuje stupeň nebezpečnosti nového trestného činu pre spoločnosť.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 17.04.1974

Spisová značka: 5 Tz 33/74

Číslo rozhodnutí: 6

Číslo sešitu: 3-4

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Okolnosti přitěžující, Zahlazení odsouzení

Předpisy: 140/1961 Sb. § 34 písm. i
§ 34 písm. j)

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 6/1975 sb. rozh.

Zahlazenie odsúdenia alebo zákonná fikcia, že sa na páchatela hľadí, ako by nebol odsúdený, nebráni súdu, aby pri hodnotení osoby páchatela prizeral na skutočnosť, že páchatel v minulosti spáchal trestný čin, a z tejto skutočnosti vyvodil príslušné závery pokiaľ ide o sklony páchatela k trestnej činnosti, jeho vzťah k spoločenským hodnotám chráneným Trestným zákonom, možnosť jeho nápravy a pod.

Ale túto skutočnosť možno považovať za priťažujúcu okolnosť v zmysle § 34 písm. i/ Tr. zák. len vtedy, keď so zreteľom na svoju povahu (najmä so zreteľom na časový odstup medzi trestnými činmi, správanie páchatela v tomto medziobdobí, povahu minulého a terajšieho trestného činu a pod.) zvyšuje stupeň nebezpečnosti nového trestného činu pre spoločnosť.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu SSR zo 17. 4. 1974 Sp. zn. [5 Tz 33/74](#).)

Na základe sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, zrušil Najvyšší súd SSR rozsudok Okresného súdu v Nových Zámkoch z 31. augusta 1973 sp. zn. 3 Ts 203/73 vo výroku o treste a okresnému súdu prikázal, aby vec obvineného A. D. v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia :

Rozsudkom Okresného súdu v Nových Zámkoch z 31. augusta 1973 sp. zn. 3 Ts 203/73 bol obvinený A. D. uznaný za vinného z trestného činu opilstva podľa § 201 Tr. zák. a podľa toho istého zákonného ustanovenia bol odsúdený na trest nápravného opatrenia v trvaní štyroch mesiacov s 10 % zrážkou z jeho zárobku. Súčasne mu bol podľa § 49 ods. 1 Tr. zák. uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dva roky.

Podľa rozsudku sa obvinený A. D. dopustil uvedeného trestného činu tým, že v noci z 3. na 4. júla 1973 si požívaním liehových nápojov spôsobil ťažký stupeň opilstosti (2,5 % ethylalkoholu v krvi) a v tomto stave v ranných hodinách dňa 4. júna 1973 viedol pásový traktor po štátnej ceste z obce Malá nad Hronom do obce Kamenín.

Tento rozsudok sa stal právoplatným, keďže nebolo podané odvolanie.

Sťažnosťou pre porušenie zákona, podanou v lehote uvedenej v § 272 Tr. por., napadol generálny prokurátor SSR uvedený právoplatný rozsudok Okresného súdu v Nových Zámkoch preto, že okresný súd rozhodol o otázke trestu bez toho, aby si objasnil všetky okolnosti, dôležité pre správne posúdenie osoby páchatela a možnosti jeho nápravy. Upozornil na to, že obvinený bol v rokoch 1961 až 1970 tri razy súdne potrestaný, a to aj za trestné činy proti poriadku v cestnej doprave, a uložené výchovné tresty nesplnili zákonom sledovaný cieľ. Okresný súd si nežadovával príslušné spisy o predchádzajúcich odsúdeniach obvineného a nemohol preto zodpovedne posúdiť osobu obvineného a možnosti jeho nápravy; preto nemohol ani správne rozhodnúť o otázke trestu.

Najvyšší súd SSR preskúmal podľa § 267 ods. 1 Tr. por. správnosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že zákon bol porušený v ustanovení § 2 ods. 5 Tr. por.

Skutkové zistenia, ktoré sú základom výroku o vine obvineného, zodpovedajú výsledkom vykonaného dokazovania. Aj právne posúdenie konania obvineného ako trestného činu opilstva podľa § 201 tr. zák. je v súlade so zákonom.

Naproti tomu okresný súd nepostupoval v súlade so zákonom pri rozhodovaní o treste, keď si pre správne a zákonu zodpovedajúce rozhodnutie o tejto otázke nežadovával všetky potrebné skutkové podklady, čím porušil zákon v ustanovení § 2 ods. 5 Tr. por.

Z dôvodov rozsudku vyplýva, že okresný súd v súvislosti s uložením trestu nápravného opatrenia bral do úvahy, že obvinený pochádza z robotníckej rodiny, v mieste bydliska i na pracovisku nemá najlepšiu povest a že v minulosti bol tri razy potrestaný. Z týchto okolností, ktoré podľa obsahu zápisnice o hlavnom pojednávaní zistil z charakteristík podaných MNV v Kameníne, JRD Hronské Údolie so sídlom v Kameníne a z výpisu z registra trestov, súd vyvodil záver, že všetkým zákonným hľadiskám ako aj účelu trestu uvedenému v § 23 ods. 1 Tr. zák., zodpovedá uloženie trestu nápravného opatrenia v kombinácii s trestom zákazu vodičskej činnosti.

Okresný súd však urobil chybu, keď si nežadovával príslušné súdne spisy Okresného súdu v Nových Zámkoch sp. zn. 1 T 83/61, 2 T 88/69 a 4 Ts 575/70 a neoboznámil sa s ich obsahom. Okresný súd

mal takto postupovať najmä preto, že odsúdenie vo veciach sp. zn. 1 T 83/61 a 2 T 88/69 sa podľa obsahu výpisu z registra trestov týkali trestného činu opilstva podľa § 187 ods. 2 Tr. zák. z roku 1950, resp. trestného činu opilstva podľa § 201 Tr. zák. a trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 Tr. zák. a že v dôvodoch rozsudku sa výslovne poukazuje na okolnosť, že obvinený bol v minulosti tri razy potrestaný (neuvádza však bližšie, aké dôsledky z tohoto faktu pre obvineného vyvodzuje).

Bez zadováženia príslušných súdnych spisov okresný súd nemohol správne zhodnotiť predchádzajúce odsúdenia obvineného a nemohol ani zistiť, či netreba niektoré z týchto odsúdení hodnotiť ako priťažujúcu okolnosť v zmysle § 34 písm. j/ Tr. zák. a prizerať na ňu pri stanovení druhu a výmery trestu (§ 31 ods. 1 tr. zák.), prípadne či nejde o odsúdenia už zahladené, resp. o odsúdenia, o ktorých platí zákonná fikcia zahladenia. V takomto prípade by okresný súd nemohol prizerať pri výmere trestu na fakt predchádzajúceho odsúdenia a hodnotiť ho v rámci niektorého z kritérií rozhodujúcich pre výmeru trestu. Skutočnosť zahladenia odsúdenia rozhodnutím súdu alebo existencia zákonnej fikcie zahladenia však neoslobodzuje súd od povinnosti zadovážiť si príslušné súdne spisy o predchádzajúcich odsúdeniach. Zahladenie odsúdenia alebo zákonná fikcia zahladenia nebráni totiž súdu, aby pri hodnotení osoby páchatela prizeral na skutočnosť, že páchatel v minulosti spáchal trestný čin, a na základe vyhodnotenia minulého a terajšieho trestného činu vyvodil príslušné závery z hľadiska sklonov páchatela k trestnej činnosti, jeho vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným Trestným zákonom, z hľadiska možnosti jeho nápravy a pod. Okolnosť, že páchatel v minulosti už spáchal trestný čin, treba tiež chápať materiálne a možno ju považovať za priťažujúcu okolnosť v podobe priťažujúcej okolnosti podľa § 34 písm. i/ Tr. zák. len vtedy, keď so zreteľom na svoju povahu zvyšuje stupeň bezpečnosti nového trestného činu pre spoločnosť.